

ЛЮБЕН ДИЛОВ

НОВОГОДИШНА ТРАГЕДИЯ

chitanka.info

Не бих разказвал тази срамна случка, защото моят най-добър приятел — главният участник в нея — е честолюбив човек и тежко я преживява, но ме ядоса шумът, които сега се вдига така лекомислено в средствата за информация: някакъв си робот защитил докторска дисертация по философия на тема „Машината — приятел и закрилник на човека“.

Аз съм минералог, работя от три години на Титан, най-големия спътник на Сатурн, и естествено нито съм, нито мога да бъда противник на машината. Без машините не бих направил и крачка в отровната атмосфера на Титан, камо ли пък да се ровя под вечния му сняг за редки минерали. Но може би защото професията ми е по-пряко свързана с природата, у мен са си будни изконното недоверие и предпазливостта ми спрямо всяка нова рожба на техническата мисъл. Моят колега и приятел Иван (премълчавам фамилното му име пак поради споменатата в началото причина) мисли също като мен и тук е истинската трагедия: че тъкмо на него се случи това, а не на някого от празноглавите клакьори на новоизпечения доктор по философия.

Беше преди месец, както се казва, навръх Нова година. Щяхме заедно да я празнуваме, но те не ми се обадиха в навечерието на празника и аз реших, че Иван не е успял да се върне. Той беше тогава в командировка на Земята. Бе съобщил на жена си, че са го забавили някои от пробите, които трябваше да се направят в земни условия, но че щял на всяка цена да се върне за празника.

Позвъних вечерта у тях. На екрана се мярна жена му и веднага изключи образа. Реших, че ще да се е намазала с някакви козметики, та затова ми предлага само гласа си.

— Няма го — отвърна ми гласът ѝ почти разплакан. — Не дойде.

— Иване — рекох ѝ. — Не преживявай излишно! Просто не е намерил място в космолетите. Нали знаеш какво е пред Нова година.

— Не съм Иван, а Ивон! — сопна ми се тя.

— Прощавай! — рекох ѝ.

— Докога да ти прощавам? — озъби ми се тя съвсем не на шега, но пак не се показа на екрана.

Какво да ги правя: той — Иван, тя — Ивон! Той поне не ми се сърдеше, когато сбърквах. Подхванах внимателно и този път грешката ми не беше толкова голяма:

— Ивоне — предложих ѝ. — Ела ти тогава. Сама ли ще кукуваш на Нова година?

Тя обаче ми подхвърли едно сърдито „Весело прекарване“ и прекъсна връзката.

Малко след фойерверките аз отново ѝ позвъних, за да ѝ честитим с жена ми Новата година, но никой не се обади. Решихме, че е отишла да празнува другаде, а жена ми — уж са приятелки — рече:

— Тая парижанка дори на Титан намира начини да му слага рога.

Беше си чисто заяждане. Сред снежните пустини на Титан можеш да се скриеш някъде само в скафандър, пък в скафандър трудно се флиртува дори само с погледи. Няколкото хотела по всяко време са претъпкани от туристически групи. А за новогодишния наплив дори сглобяват временни херметични бараки в Долината на мълчанието.

Не знам кой идиот я е нарекъл така — във всички долини на Титан, па и по върховете му мълчанието си е едно и също. Вероятно някой от агенцията Титантурист, но все пак е бил по-умен от клиентите си. На Земята хората са петимни за тишина и щом им предложиш една седмица в някоя Долина на мълчанието, веднага са готови да ти изсипят всичките си спестявания. Като натъпчат обаче няколко хиляди души в привременните бараки, настъпва едно мълчание, та си готов да побегнеш чак на другия край на Слънчевата система.

Разбира се, жена ми напразно завидя на умението на францужойката. Ивон ни събуди рано-рано. Шампанското още пукаше мехурчета в мозъка ми и трудно щях да се съвзема, но тя този път не скри лицето си. Цялото бе обляно в сълзи.

— Ела, моля те! Веднага!

— Какво има?

— Ела, видиш!

Доста бавно навлякох скафандъра си заради парализираните си рефлексии, пък трябва да се внимава, защото вън е опасно. Избутах ракетната шейна от гаража, но и с нея се поизмъчих, докато запали. Въпреки че живеем на постоянно огрятата от Сатурн страна и въпреки че има атмосфера, на Титан цари почти космически студ. Жена ми поиска също да тръгне, но аз я върнах. Само мен бе повикала, можеше да е нещо не за женски нерви.

Поради закъснението ми Ивон изглеждаше вече спокойна, когато ми отвори херметичната врата на шлюзовия коридор. Очите ѝ бяха сухи, но продължаваха да горят от някаква жестока болка. Докато вдигах шлема си, я попитах за по-дълго ли е работата, да свалям ли скафандъра, а тя само ми кимна и побягна обратно в хола. Все така озадачен, аз свалих скафандъра, посресах се — Нова година беше все пак — и почуках на вратата на хола.

— Влизай, влизай! — обади се отвътре Ивон.

Тя стърчеше като часови зад високата облегалка на надуваемия фатершул, а в него седеше Иван — с притворени очи, завит до под брадичката с одеяло. Лицето му имаше цвета на снега в ония краища, където серните примеси са повече от метановите. Жълто-бяло, но без приятната златистост, а с моравите сенки, които хвърлят скалите върху него, когато Сатурн ги погрее косо с бледото си сияние. И не вдигна клепачи, сякаш унесен в болнав сън.

— Какво е станало бе, хора? — подвикнах пресилено бодро, с надеждата, че случилото се няма да е толкова страшно.

Отвърнаха ми с мълчание, но с истинско, не като онова сега в Долината на мълчанието. Пристъпих, турих длан на челото на приятеля си, а той внезапно хвана ръката ми, затисна с нея очите си и изхлипа:

— Братко!

— Виж какво доживяхме! — рече Ивон и с някакво ожесточение дръпна одеялото от него.

Сега ми е трудно да кажа какво точно изпитах при откритата се гледка. Вероятно не е било само едно чувство. Сигурно най-напред съм изпитал едно, после друго, после трето, после всичко се е омесило. Едни бухнали женски бедра, розово-бели, едни изящни крачета, едни заоблени коленца... Това е, което смогнах да зърна в мига, преди Иван панически да върне одеялото върху себе си.

Засмях се, взел това за някой новогодишен фокус, донесен от Земята.

— Покажи де, покажи го пак!

Иван обаче отново изхлипа своето драматично „братко“, а и видът на жена му говореше, че не си правят шега с мен.

— Но какво е станало, кажете най-сетне! — рекох аз отново посмутен.

А тя викна почти истерично:

— Нека той да ти разправя, глупакът му с глупак!

— Ивон... — обърнах се аз към него.

— Аха — злобно възтържествува французойката. — Така, така! Сега вече не е никакъв Иван, сега си е Ивон, спокойно можеш да му викаш така.

— Прощавайте, ама с тия ваши имена... — измърморих. — Какво се е случило?

— Нали заради тебе, мила! — простена с тъничък гласец приятелят ми, но тя пак закрещя:

— Все аз съм виновната! Все заради мене...

— Я ни остави сами — кипнах аз на края. — Иди при жена ми, да не скучае! Вземи моята шейна, готова е.

— Аха, ще ти се! — нахвърли се тя пък върху мен и аз вече съвсем се обърках.

Седнах на един по-далечен стол, скръстих ръце и обидено им заявих:

— Ще чакам точно две минути. Ако дотогава не разбере за какво сте ме повикали, отивам си! И то завинаги.

Ивон се стресна и подканящо блъсна рамото на мъжа си.

— Чакай! Сега пък иска да се самоубива, глупакът. Трябва да го пазим. Като нищо ще изскочи навън без скафандър.

Демонстративно погледнах хронометъра си, размърдах се на стола.

— То какво ли ще помогнеш и ти — подхвана приятелят ми със своя странно изтънял гласец. — Тя вече звъня навсякъде. Всичко празнува. А с роботите да се разправяш, знаеш какво е. По-големи бюрократи човечеството не е виждало...

— Все още нищо не разбирам — заплаших го аз, почуквайки с пръст стъклото на хронометъра.

— Нали ти разправям вече де! Поне ти не ме тормози — рече той. — Видя на какъв хал съм. Никаква друга възможност нямаше за връщане. Чаках резултатите до последния момент, пък Местата в космолетите били ангажирани още преди аз да тръгна за Земята. Повечето бяха вече й отлетели. А в пътническото бюро ми викат: единственият изход бил в телетранспортицията. Не само за мен, за цялото човечество. Напразно сме се плашели. Не ми обобщавайте,

скарах се аз, сега не ме интересува човечеството. Вие ми кажете как аз да се добера за Нова година на Титан! Не съм никакъв разглезен турист, там работя, жената ме чака, работата ме чака. А те пак: телетранспортицията! По-скъпичко било, учрежденията с тяхната бюрокрация все още не изплащали при командировки разликата в цената. Багажа по-късно съм щял да получа, с товарния космолет, но пък за час и половина съм на Титан. Иначе — две седмици. И аз склоних, какво да правя? Нали Ивон, каквато е ревнива, ще ми издере очите, ако и за Нова година не се върна.

— Да де, да де! Все ние сме причината — вметна войнствено францужойката. — За всичките ви глупости все ние сме причината!

Не й обърнах внимание. Такива са нашите жени на Титан, експлозивнички. Все с един мъж, все в херметични помещения или в скафандри, изнервят се. Добре, че той също не се подведе от репликата й, а веднага продължи:

— А да не мислите, че и с телетранспортицията било лесно. Тоя народ е пощурял да пътува. Едва се вредих два часа преди Новата година. На групи, на групи ни изстрелвах.

Той въздъхна треперливо и млъкна.

— И как мина? Разправяй де! — подканих го.

Аз самият още не бях ходил дори на станцията за телетранспортиция, която неотдавна направиха и при нас на Титан. Не знам дали бих се и решил някога да я използвам. Ние геолозите по професия сме си малко консерватори. Може телетранспортицията наистина да е бъдещето на човечеството, може да е гениално и революционно, и каквото си ще там още откритие или изобретение, но има нещо недостойно за човека в нея. Поне в моите очи. Да те вкарат гол в някаква кабина-реактор, да те разложат там на кванти и на тути-кванти и така да те изстрелят в Космоса! А после на някоя там планета да ти събират отново квантите. Вярно, движиш се с възможно най-високата скорост, със скоростта на светлината, но пак не бих се оставил да ме разлагат на кванти. Противоестественно е.

— Интересно ли беше поне — любопитствувах. — Какво усещаше така, когато...

— Ти сега ме питай какво усещам! — изпъшка той.

— Защо?

— Как защо бе, човек! Не видя ли?

Едва сега проумях и викнах:

— Лелеее, ама от това ли — защото иначе щях да се разсмея, пък той беше много чувствителен. — Я да видя!

Скочих и посегнах към одеялото, но Ивон перна ръката ми:

— Какво има за гледане, видя го вече!

Пред очите ми засияха бухналите бяло-розови бедра, светнаха облите коленца... Скуката на Титан вероятно развива по-силно въображението ни, отколкото у хората на Земята.

— И как стана? — рекох, позасрамен от видението си.

— Отгде да знам. Нали ти казах каква навалица беше. На групи ни изстрелваха. Кой знае къде и как е станало объркването, но на — цялата ми долна половина е женска!

— Майко мила — възкликнах аз, насилвайки се към съчувствие. — Но в приемателната станция...

— Роботи! — избухна той. — Нова година, човек не можеш да зърнеш там! И дрехи дори не бяха останали. Възможни били такива грешки, казват. Линията била нова, през астероидния пояс минавала. Нищо не могли да направят, докато не се открие закъде е отпътувала моята долна половина. Още не се били обадили за грешката от никоя друга станция. Идете, си сега така, викат ми, пък ние ще ви потърсим. А отгоре на всичко ме и заплашват: внимавайте, викат, носите отговорност за чуждата долна половина! Ама че нахалство! Като че ли аз нарочно съм я задигнал! Като че ли си умирам от удоволствие да ида при жена си в такъв вид! И то за Нова година! Смей се, смей се — избухна той на края, познал, че едва се сдържам.

— Иване — рекох аз на французойката, — моите новогодишни съболезнования!

И отидох в банята.

Смях се, докато ме заболяха коремните мускули, после измих лицето си със студена вода, разтрих го и вече осъзнах сериозността на положението. С какво можех обаче аз да помогна на своя колега и приятел? И можеше ли изобщо да му се помогне? Поливизор как да е мога да разглобя, но от техниката на тая проклета телетранспортиция нищо не разбирам. Как е станало объркването, как ще стане замяната — нямах никаква представа. А очевидно не е за хирург работата. Не можеш просто да срежеш човека на две и пак да го зашиеш, всичко е сигурно не на молекулярно, а на субмолекулярно равнище.

Когато излязох от банята, в коридора звънецът на входния шлюз трещеше като повреден. Отворих бронираната херметична врата и през нея залитна някаква грамада в яркочервен скафандър. С такива просташки скафандри на Титан се разхождат само туристите. Агенцията им ги раздава, та отдалеч да си разпознава стадото. Той заръкомаха над главата ми, но естествено не можех да го чуя, понеже ми говореше по шлемофона си. Посочих му да си свали поне шлема, щом иска да ме пита нещо, и той трескаво се зае с тази очевидно неприлична за него работа. Наложих се да му помогна.

— Вие ли сте Иван еди-кой си — избълва той, след като измъкна най-послед едрата си глава от шлема, огледа ме запъхтяно: — Не, не сте вие. Къде е той?

Посочих с палец през рамо и той връхлетя по най-невъзпитания начин върху холната врата. Миг след трясъка ѝ го видях да пада на колене пред фатершула. Отметнал одеялото от изтегнатия в него Иван, той извика:

— Тя е! Тя е!

И с упоение зацелува краката и коленете на приятеля ми. Тоест онова, което бяха му прикачили по време на телетранспортицията. Ивон и Иван така се бяха втрещили, че не помръдваха. Едва успях да отместя тая човешка грамада от краката на... Избутах го до стола, на който бях седял преди, скарах му се:

— Я се дръжте прилично! Къде се намирате? — А докато се борех с него, за да го туря да седне, подвигнах на все още вцепенената францужойка: — Дай някоя твоя рокля или панталон, да не седи така!

Тя хукна в другата стая да търси дрехи, а в това време грамадата извика трагично:

— Но това е жена ми! — сочейки Иван, който, разтърсен от вика му, хвърли одеялото върху себе си и закри най-послед блясъка на тази изумителна за Титан гледка.

Бях вече разбрал, а с това си възвърнах и самообладанието:

— Сигурен ли сте, че така изглежда жена ви? Я погледнете внимателно!

Вместо да се вгледа, той рухна сломено на стола.

— Ох, ще полудея!

— Заплахата е обща — рекох му съчувствено. — Искате ли да пийнете нещо?

— Прощавайте, че така... Но представете си и моето положение — извини ми се той. — Вчера сключихме брак и веднага тръгнахме за Рея, съседния спътник на Сатурн. Там да караме Новата година и медения месец. И да ни се случи такова нещо, точно на нас да се случи...

Пак ме напуши смехът, а не беше за смях работата, истинска трагедия си беше. Едва смогнах да изрека:

— От станцията ли ви дадоха адреса? Къде е сега жена ви?

Той изпъшка повторно:

— Уф, тя не е с неговата половина!

— Каквооо — изрева Иван във фатерщула. — А къде е?

— Не знам. И на станцията не знаят. Още не се е обадил третият пострадад.

— А жена ви... — не успях аз да формулирам въпроса си, защото и под одеялото виждах младите й прелести, но той ме разбра.

— Тя е с чужда женска половина.

— Е, все пак имате поне цяла жена — дръзнах аз да са усмихна.

— Каква жена бе — проплака и той. — На някаква стогодишна бабичка е половината!

— Леле, майчице! — рекох аз и пак изтичах до банята.

А като се върнах, ме спря викът му:

— Не влизайте!

Влязох, защото се уплаших тоя дивак да не би да е направил нещо на приятеля ми.

— Ей! — извика той и разпери одеялото.

Иван обличаше долната си половина в донесените от Ивон дрехи.

— Стой там! — заповяда ми и тя.

— Я — рекох. — Че откога той се срамува да се облича пред мен? Като студенти в една стая живеехме.

— Ей, вие — закани ми се грамадният младоженец и още по-усърдно огъна стената на одеялото около приятеля ми. — Що се правите, че не разбирате? И изобщо какво правите тук?

— Иване — рекох. — Да си вървя ли?

Французойката се уплаши:

— Моля ти се! Тука стой, кой знае какво може да му хрумне на тоя!

— Ще повикам милиция! — заплаших го и аз.

Туристът-младоженец не знаеше, че на Титан няма милиция, и въодушевено се съгласи.

— Повикайте я, веднага! Тя трябва да се пази.

— Коя бе, човече? От кого?

Той не отвърна на въпросите ми, защото друго бе му дошло в главата.

— Моля ви се, хайде елате с мен на Рея! А?

Иван; който тъкмо оглеждаше смешно пременените си с карираните панталони на жена му крака, побърза да ги напъха пак под одеялото във фатерщула.

— Моля ви! Нали ще дойдете с мен? Хайде! Все пак вие ми принадлежите, на мен принадлежите, макар и отчасти...

Иван го гледаше, сащисан, но Ивон се обърна към мен с язвително хладнокръвие:

— Няма ли начин да изгониш от дома ми тоя луд?

— Това за вас се отнася — рекох му.

— Но защо да съм луд? Нямам ли право...

— Вън — закрепя Иван във фатерщула. — Махайте се! Вън!

— Аааа — рече младоженецът. — Не мърдам оттука! Или ще дойдете с мен, или...

— Или? — наведох се аз над него със свити юмруци, но това си беше чист курназлък. Пък и лекомислие си беше, защото той бе два пъти по-силен от мен, а Иван в тоя си вид едва ли щеше да ми окаже мъжка помощ.

И все пак това му подействува.

— Но аз не мога да я оставя така — отново изплака той. — Всичко може да ѝ се случи.

— Аз ще я пазя — рекох му.

— Аха, знам аз как ще я пазите! Изобщо вие не ми обяснихте какво правите тука? Нямате ли си жена, ами... Доколкото знам, на далечните планети не пускат ергени.

— Гражданино — рекох му. — Аз разбирам мъката ви и ви съчувствувам, но това не ви дава право да се държите неприлично. А вие продължавате да тормозите приятеля ми. Той и така е пред самоубийство.

Грамадата скочи обезумял от ужас — изглежда имаше много живо въображение.

— Та вие ще убиете и жена ми!

— Видиш ли, Ивоно — рекох му. — Не посягаш само на себе си, и на друг човек ще посегнеш. А това вече е убийство, не е самоубийство.

— Но какво ще правиш? — проплака изтънко приятелят ми.

— Ще чакаме — рекох му бодро. — Това е!

Пък и какво друго можех да му отвърна, какво друго ни оставаше?

За да успокоя младоженеца, повиках жена си. Това го поукроти, но пък нея хвърли в една постоянна тревога. Тя непрекъснато се въртеше около Иван и не ни оставяше нито минутка насаме, пък на него сигурно му се щеше да сподели и някоя мъжка приказка с мен. Попитах го веднъж как се чувства, той рече: много особено. И му идвали разни не негови мисли в главата и разни идиотски картини, и някакви флуиди пълзели отдолу нагоре по тялото му... Но не каза какви мисли и какви образи. Та и как да ги каже през двете жени, които като ревниви тигрици обикаляха около него!

Младоженецът започна да снове с редовния планетолет между Рея и Титан, между горната и долна половина на жена си, защото в хотелите на Титан няма никакви места. И току ни осведомява с все поточаяни комюникета: На младоженката поникнали бабешки му стачки. И космати брадавици, и не знам какво още...

На Иван пък му растат гърди. Поисках да ги видя, но жена ми не разреши. Хайде, хайде, вика, не си виждал гърди!

А проклетата бабичка никаква не се обажда. Изглежда се чувства добре с младата долна половина на приятеля ми. Търсят я усилено, но докато преровят всичките девет спътника на Сатурн... Пък тя може и да се е върнала на Земята или на друга някоя планета да е отишла. А ние седим и чакаме. Ни работата може да си гледаме, ни семействата! Аз пазя приятеля си да не се самоубие. Жена ми пази мен да не се доближавам до него. Ивон пък следи и трима ни. За чуждата половина ли трепери толкова, за неговата ли, но все е около нас. А щом Иван тръгне с кокетна походка и въртеливо задниче към тоалетната или банята, редовно се кара ме мъж ли трябва да го придружи или жена, та да не се измъкне после навън без скафандър и да се отрови...

Ето това нека дойде да види оня робот, дето е станал доктор по философия, па да го питам аз какво още ще ми изфилософствува!

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.